



Bağı, R. Dinç, C. (2024). Yeşilburç mübadillerinin saklı türküleri, *Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 403-420.

YEŞİLBURÇ MÜBADİLLERİNİN SAKLI TÜRKÜLERİ*

Resul BAĞI**
Ceren DİNÇ***

Öz: Türkiye-Yunanistan arasında gerçekleşen mübadele, her iki ülkede de yaşayan insanlar için zorlu geçmiştir. Yaşanan zorunlu göç nedeni ile evlerinin, hayatlarının, yaşam biçimlerinin de değiştiği bir süreç olmuştur.

Osmanlı egemenliğinde yaşayan fakat nüfus oranı olarak Ege bölgesinde, özellikle Yunanistan'da yoğunlaşan Rumlar 19.yy da etkisini yoğun olarak hissettirmiştir. Rumlar, Osmanlı devletine karşı ayaklanmalar başlatmış ve ardından büyük devletlerin desteğiyle hâkimiyet alanlarını sürekli genişletmişlerdir.

30 Ocak 1923 tarihinde sözleşme imzalanmış ve bu protokolle Yunanistan'da yerleşik Müslümanlar ile Türkiye'de yerleşik Ortodoks Rumların zorunlu göçü ön görülmüştür. Mübadele esnasında insanlar dış etkilerin karşısında savunmasız kalmış ve dışlanmışlardır. Ayrıca, mübadele sürecindeki Müslümanlar ile mülteciler arasındaki sorunun nedeni, mültecileri barındırma ve besleme yükümlülüğünün Yunanistan'daki Müslümanların büyük bir kısmının yaşam koşullarını zorlaştırmış olmasıdır. Mübadillerin nakil sonrası iskânlarının sağlanması, o zamanın şartları göz önüne alındığında ciddi bir iskân sorununu gündeme getirmiştir. Hükümetlerce mübadeleyle gelen göçmenlerin ihtiyaçlarını sağlayabilmek amacıyla çeşitli hazırlıklar yapılmıştır.

Bu nedenle Rumlardan kalan yerleşim yerlerini oturulabilir hale getirmek, hayatlarını sürdürebilmeleri için 13 Ekim 1923'de Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti kurulmuştur.

Bu çalışmada 1923-1924 mübadele sonrası Niğde İli Yeşilburç (Tenei) Köyü'ne göç eden mübadillerin yaşamış oldukları zorluklarına tanıklık eden kişiler tarafından sosyal, kültürel ve ekonomik hayatları veriler ışığında sunulmuştur. Mübadillerin yerleşmiş oldukları Yeşilburç köyüne gelenek ve göreneklerini taşımışlar ve çeşitli Rumca şarkılarını dile getirmişlerdir. Bu da günümüze kadar gelmiştir. Niğde ilindeki mübadillerin halen kültürel varlığını sürdürdüklerinin sergilenmesi açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mübadele, Tenei, Yeşilburç, müzik kültürü, derleme


HIDDEN SONGS OF THE YEŞİLBURÇ EXCHANGED POPULATION

Abstract: The exchange of population between Turkey and Greece was difficult for the people living in both countries. It has been a process where their homes, lives and lifestyles have changed due to forced migration.

The Greeks, who lived under Ottoman rule but concentrated in Greece and the Aegean Region, made their influence felt intensely in the 19th century. They revolted against the Ottoman Empire and in the following periods, they constantly expanded their areas of dominance with the support

* Ceren DİNÇ'in lisans bitirme tezinden türetilmiştir.

** Doç. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, resulbagi@gmail.com

 ORCID ID: 0000-0002-9325-2455

*** Öğrenci, cerenn.ddinc@gmail.com

 ORCID ID: 0009-0000-2803-5676.

of the great powers. A contract was signed on January 30, 1923, and with this protocol, the forced migration of Orthodox Greeks settled in Turkey and Muslims settled in Greece was envisaged. During the exchange process, people were left defenseless against external influences and were excluded. The reason for the tension between refugees and Muslims during the exchange process is that the obligation to feed and shelter the refugees made the living conditions of the majority of Muslims in Greece difficult. The transfer and settlement of the exchanged people brought up a serious settlement problem, considering the conditions of the period. Various preparations have been made by governments to meet the needs of immigrants coming through exchange.

For this purpose, the Ministry of Exchange, Reconstruction and Settlement was established on October 13 in 1923 in order to make the settlements left by the Greeks habitable and to enable them to survive.

In this study, the social, cultural and economic lives of the immigrants who migrated to Yeşilburç (Tenei) Village in Niğde Province after the 1923-1924 population exchange were presented in the light of data by people who witnessed the difficulties they experienced. The immigrants, who has survived to this day brought their traditions and customs to Yeşilburç village, where they settled and sang various Greek songs.

Keywords: *Population exchange, Tenei, Yeşilburç, music culture, compilation*

Türkiye-Yunanistan arasından yapılan mübadele antlaşması sonucunda zorunlu göçe maruz kalan Rumlar birçok illere göç etmiştir. Her iki ülkede mübadele süreci ve mübadele sonrası mübadiller için oldukça zor geçmiştir (Acar Ata, 2017, s. 6). 30 Ocak 1923'te Lozan'da Türkiye ve Yunanistan arasında imzalanan "Nüfus Mübadelesi Sözleşmesiyle; İstanbul ve Batı Trakya dışında, Türkiye'de yerleşik Müslümanların zorunlu mübadelesi öngörülmüştür. 18 Ekim 1912 tarihinden sonraki göçleri de kapsayan bu sözleşmeyle, iki ülkeden yaklaşık iki milyon insan doğdukları torakları terk etmek zorunda kalmıştır (Kuzucu, 2015, s. 11).

Bu çalışma kapsamında Niğde'nin Yeşilburç (Tenei) köyü ele alınmıştır. Araştırmada Yunanistan'dan Yeşilburç köyüne, zorunlu göçe maruz kalan insanların yaşamış olduğu sıkıntılar, gelenek görenekleri ve beraberinde getirmiş oldukları ezgileri incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı Yeşilburç köyüne göç etmek zorunda olanların, gerek göç yollarında gerek yeni yerleştirildikleri mekânlarda yaşadıkları sıkıntılar, göç hikâyeleri ve bu yaşanmışlardan oluşan ezgileri tespit etmek amaçlanmıştır. Ayrıca göçmenlerin kültürleri, gelenek görenekleri ve günümüzde devam ettirdikleri ritüelleri, türküleri, ninnileri hakkında derleme çalışmaları yapmak amaçlanmıştır.

Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ve gözlem tekniği kullanılmıştır. Çalışma kapsamında yaklaşık 10 kez Yeşilburç köyüne gidilmiş ve ileri yaşlardaki köylüler ile görüşmeler sağlanarak seslendirdikleri türkü, ninni ve ağıtlara ait ses ve görüntü kayıtları alınmıştır.

1. Mübadele Zamanı Ve Mübadillerin Geliş Süreci

1.1. Mübadele Süreci

"Türk-Yunan mübadelesi, Kurtuluş Savaşı sonrasında izlenen politikaya uygun olarak ve o dönemin savaş sonrası ağır şartları altında gerçekleşmiştir. Kurtuluş Savaşı döneminde ve sonrasında Türk olmayan tebaanın tutumu bir noktada mübadele gerekliliğini ortaya koymuştur" (Acar Ata, 2017, s. 7).

"Osmanlı hâkimiyeti altında yaşayan toplumlardan birisi de İmparatorluğun geneline yayılmış olan ama özellikle şimdiki Yunanistan ve Ege Bölgesi'nde yoğunlaşan Rumlardı. 19. yüzyılda etkisini yoğun olarak hissettiren bağımsızlık hareketlerinden etkilenen Rumlar, Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmış ve ilerleyen dönemde büyük devletlerin de desteğiyle hâkimiyet alanlarını sürekli olarak genişletmişlerdir" (Tepealtı, 2019, s. 91). Bu genişleme, Yunan ordusunun 1919'da Anadolu'yu işgali ile doruk noktasına ulaşmış ancak 1922 yılında, Büyük Taarruz ile sona ulaşmıştır. Büyük Taarruz sonucu yaklaşık 1.000.000 Rum

Yunanistan'a göç etmiş, kalanların durumu ise Lozan Konferansı sırasında Türkiye ve Yunanistan arasında imzalanan bir sözleşme ile çözümlenmiştir" (Bozdağlıoğlu, 2014, s. 10).

"Rumların göçü meselesi, Lozan'da gündeme gelmiş, neredeyse yüzyıldır Türkler için süren göç olgusu son olarak 450.000 Doğu Trakya ve Makedonya Türkü için uygulanmıştır. Bu son göç karşılıklı olmuş, Anadolu'daki yaklaşık 1.200.000 Rum da Yunanistan'a göç etmiştir" (akt. Tekinsoy, 2007, s. 3).

"Lozan'daki görüşmeler sonucu Türkiye ile Batılı devletler barış imzalarken, nüfus meselesinin bir sonuca varması için de çalıştılar. Çünkü savaşların göçler şeklinde hukuki açıdan da çözüme kavuşması gerekiyordu. 1 Aralık 1922 tarihinde Lord Curzon'un çağrısı ve Nansen'in raporları sonucunda mübadele yapılması gerektiği belirlenmiştir" (Tevfik, 2014, s. 47).

"Lozan Konferansında 10 Ocak 1922 tarihinde yapılan toplantı ahâli mübadelesinin iki devlet arasında temel olarak kabul edildiği bir toplantı olmuştur" (Tanin, 12 Ocak 1923 akt. Erdal, 2014, s. 127).

30 Ocak 1923 tarihinde imzalanan sözleşme ve protokolle, Türkiye'de yerleşik Ortodoks Rumlarla, Yunanistan'da yerleşik Müslümanların zorunlu göçü ön görülmüş ve Mübadele sözleşmesi imzalanmıştır. Bu sözleşme uyarınca; İstanbul'daki Ortodoks Rumlar ile Batı Trakya'daki Müslümanlar hariç Yunanistan'da yerleşik Müslümanlar Türkiye'ye, Türkiye'de yerleşik Ortodoks Rumlar Yunanistan'a gönderildi." (Kuzucu, 2015, s. 11).

"Buna göre; 1 Mayıs 1923 tarihinden itibaren başlayacak olan mübadeleden İstanbul Rumları ve Batı Trakya Türkleri istisna olması kararlaştırılmıştır. İstanbul Rumları 30 Ekim 1918 tarihinden önce de şehremâneti sınırları içinde oturanlar, Batı Trakya Türkleri de Bükreş Muahednamesiyle 1913 yılında tayin edilen sınırın" (Tanin 15 Ocak 1923) doğusundakiler olarak tespit edilmiştir (Erdal, 2014, s. 127).

1.2. Mübadelenin Uygulanması

İmar ve İskân Vekâleti

Türkiye topraklarında yerleşmiş Rum Ortodoks dinine mensup Türk uyruklarıyla, Yunanistan topraklarında yerleşmiş İslâm dinine mensup Yunan uyruklarının değişimi kapsamındaki sayıları yüz binleri bulan mübadilin nakil ve iskânlarının sağlanması dönemin şartları düşünüldüğünde ciddi bir iskân sorununu gündeme getirmiştir (Kanunlar dergisi, 1923, s. 109 Akt., İnan, 2014, s. 85).

21 Ağustos 1923'te Yunan işgalinden kurtulmuş vilayetlerin mebusları bir komisyon kurarak Anadolu'nun yeniden imarı konusunda bir rapor hazırladı. Hükümete sunulan onarım raporunda mübadele, iskân ve imarı da içine alacak yeni bir teşkilatlanmanın gerekliliğini belirtiyordu (Erdal, 2012, s. 70)

Ankara Hükümeti, mübadele ile gelen göçmenlerin ihtiyaçlarını karşılayabilmek için çeşitli hazırlıklar yapmıştır. Bu amaçla Rumlardan kalan yerleşim mekânlarını oturulabilir hale getirmek, üretim araçlarını temin etmek ve hayatlarını idame ettirebilir kılmak amacıyla "13 Ekim 1923'te Mübadele İmar ve İskân Vekâleti kurulmuştur" (İskân Tarihçesi, 1932: 13-17 Aktaran: Tepealtı, 2019, s. 94-95) Bu vekâletin başına gelen ilk vekil Mustafa Necati Bey olmuştur.

Mübadele, İmar ve İskân Vekâletinin, merkezdeki teşkilat yapısı 1 Kasım 1923 tarih ve 366 Sayılı yasa ile belirlenmiştir. Bu düzenlemeye göre Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti; bir ortak müsteşarlığı (hukuk müsteşarlığı) olan iki genel müdürlükten oluşmaktadır. Bu genel müdürlükler; Mübadele ve İskân Müdüriyet-i Umumiyesi ve İmar Müdüriyeti Umumiyesi'dir (Arı, 2008, s. 31)

Nakil ve İskân: Rum emvâl-i metrûkesi (terk edilen mallar) sorunu Rumların 1914'te, Yunanistan'a göç etmeleriyle birlikte ortaya çıkmıştı. Rumlar, göç ederlerken yanlarına aldıkları eşyaların dışında satabildiklerini satıyorlar, satamadıklarını da terk ediyorlardı. Göçle

birlikte ortaya çıkan bu sorun karşısında hükümetin takip edeceği politikalar zaman içinde belirlenecekti. Çünkü göçün yaşandığı ilk zamanlarda göç edenlerin geri dönüp dönmeyecekleri ile Müslüman ve Rum göçü sorununun halledilmesi konusunda Yunan hükümetiyle nasıl bir karara varılacağı belli değildi. Bu konulardaki gelişmelere göre hükümet, göç eden Rumların terk ettiği malların nasıl idare edileceğine karar verecekti (Efiloğlu ve İvecan, 2010, s. 126).

Türk Hükümeti, kışın mübadillerin naklinin zor olacağından ve hemen üretici durumuna geçemeyeceklerini düşündüklerinden mübadillerin taşıma işine baharda başlamayı planlıyordu. Ancak, Müslüman mübadillerin Yunanistan'daki baskılar ve içinde buldukları kötü durumdan dolayı bir an önce Türkiye'ye getirilmesine karar verildi (Erdal, 2012, s. 325 Aktaran: Sapaz, 2019, s. 29).

Mübadele Sözleşmesinin 5. Maddesine göre “mübadele kapsamına giren kişilerin mülkiyet haklarına ve alacaklarına hiçbir zarar verilmeyecektir”. 8. Maddeye göre ise “bu kişiler, herhangi bir vergiye tabi olmaksızın, cemaat taşınır malları da dâhil, her türlü mallarını yanlarında götürmekte özgür olacaklardır” (Bozdağlıoğlu, 2014, s. 21).

Fakat, sözleşmenin 16. maddesi uyarınca Türklerin hukuki haklarının olmasına rağmen Yunan makamları Müslümanların taşınır ve taşınmaz mallarının yarısına el koydu (Erdal, 2014, s. 131).

Bu koşullar altında, Müslüman mübadiller son derece zor şartlarda Türkiye'ye geldiler. Evlerini, mallarını, mülklerini kısa sürede değerinden ucuza satmayı başarabilenler, paralarını yolda çetelerden saklayarak güçlüğüle muhafaza edebildiler. Mal, mülk ve evlerini satmayanlar ise yanlarına aldıkları birkaç parça eşya ve kıyafetle yola çıktılar (Yıldırım, 2006, s. 181). Mübadillere gerekli bütün hizmeti vermek için kurulmuş olan Vekâletin, yapılmış olan bütün yardımlara rağmen Türkiye'ye geldiklerinde çok zorluk çektiler. Yeni yaşam yerlerine alışabilmek için çeşitli zorluklarla karşı karşıya kaldılar.

Karşılıklı mübadele edilmeleri kesinleşen insanlar hazırlıklarını yaptıktan sonra nakil işlemlerine tabi tutulmuşlardır. Göç edenler deniz veya karayolundan birini tercih etmişlerdir. Karayolu ile özellikle Balkanlardan gelen muhacirler Edirne'den Anadolu'ya giriş yapmışlar ve buradan İstanbul'a ulaşmışlardır. Gelen Müslümanlar Mübadele, İmar ve İskân Vekâletinin, Seyr-i Sefain İdaresi'nden kiraladığı vapurlar ile ücretsiz taşınmışlardır. Bu iş için; Gülcemal, Akdeniz, Reşit Paşa, Kızılırmak, Şam, Giresun, Ümit, Gülnihal, Bahr-ı Cedid, Altay, Gelibolu, Nimet, Canik, Millet ve Ereğli isimli vapurlar kullanılmıştır (Erdal, 2018, s. 111-139; Arı, 2000, s. 41).

1923-1930 yılları arasında mübadele kapsamında Yunanistan'dan Türkiye'ye yaklaşık olarak 463.534 kişi gelmiştir. Mübadele 1 Mayıs 1923 tarihinde başlamış 1930 yılında imzalanan Ankara Antlaşmasından sonra Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan Muhtelit Komisyon'un Kaldırılmasına Dair Antlaşma ile (9 Aralık 1933) mübadele işlemleri 19 Ekim 1934 tarihinde bitmiştir (Bozdağlıoğlu, 2014, s. 24).

1.3. Lozan Konferansında Mübadele

“Türk-Yunan savaşı sona erdiğinde Ankara hükümeti temsilcileri, Yunan temsilcileri ve İtilaf Devletleri İngiltere, Fransa ve İtalya'nın temsilcileri ateşkes görüşmesi için Mudanya'da bir araya geldiler. Böylece Ankara hükümeti ile ilk defa resmi olarak tanınmış oldu. 13 Ekim 1922'de Yunanistan'ın kabulüyle ateşkes imzalandı (Ergen, 2017, s. 6).

Nansen'in ilk çözüm teklifi, Yunanistan'daki Müslümanlarla, Anadolu'daki Ortodoksların isteğe bağlı olarak değiş tokuşudur. Ancak İstanbul'da yaşayan Rumların bu uygulamanın dışında tutulması görüşündedir¹. Nansen'in bu görüşü, Türkiye tarafından uygun görülmemiştir. İstanbul'daki Rumların değişim dışı tutulmasının kabul edilemeyeceğini

¹ Lozan Barış Konferansı: Tutanaklar. Belgeler s.116

bildiren Türk heyeti, Batı Trakya Türklerinin de değişim dışı tutulmasını istememiştir (Budak, 2010, s. 135).

1 Aralık 1922 tarihli oturumda sadece mübadele konusu gündeme getirilmiş, Lord Curzon'un çağrısı üzerine Nansen'in raporu dâhilinde Türkiye ile Yunanistan arasında bir nüfus mübadelesi yapılması gereği ifade edilerek, mübadele antlaşması için alt komisyonların kurularak çözüm için kararların alınabileceği belirtilmiştir (Tanin 6 Aralık 1922 akt., Erdal, 2006, s. 40).

Nansen bu konuda hazırladığı raporu 1 Aralık 1922 tarihinde Lozan Barış Konferansı'na sundu. Nansen raporda; göçmenler için mübadele uygulamasının iyi bir çözüm olacağını belirterek Anadolu'nun ekonomik durumunun çok kötü olduğunu ve bu nedenle acilen toprakları işleyecek nüfusa ihtiyaç duyulduğunu, Yunanistan açısından ise mübadele sonucu Müslümanların gitmesiyle yerlerine gelen Rumlara iskân alanları açılmış olacağını belirtti (akt. Akça, 2008, s. 17; Arı, 2000, s. 16-17).

1.4. Göç Sonrasında Yaşanılan Sorunlar

Mübadele ile ana yurtlarından göç etmek zorunda kalan insanlar yeni yerleştikleri topraklarda büyük problemler yaşamışlardır. En büyük problem yeni vatanlarına bir türlü gitmiş oldukları yerleri beğenmemiş olmalarıdır. Göç sırasında yanlarına hiçbir şey alamadıkları için geçim zorluğu da çekmişlerdir. Bu problemlerden bazıları ile ilgili görüşler şu şekildedir;

2. kuşak mübadillerinden Havva Yılmaz

“Annem yedi ve babam sekiz yaşındayken Yunanistan'dan zorunlu yapılan göç nedeni ile ayrılmak zorunda kalmışlar. O sırada yanlarına sadece kıyafetlerinin alabilmişler. Gemiye bindirmişler. Hasta olan, ölen kişileri denize atmışlar. Çok büyük zorluklarla hayatta kalmaya çalışmışlar. İlk olarak Uluğağ köyüne, Isparta'ya ve daha sonra İzmir'e gitmişler. Buraları beğenmemişler ve Yeşilburç köyüne gelip yerleşmişler. Geldiklerinde yiyecek, içecek, kalacak yerleri yokmuş. Sonradan bir ev, bahçe vermişler ve çiftçilik yaparak para kazanmaya başlamışlar. Kendi dilleri olan Rumca'yı asla unutmamışlar. Sürekli konuştukları için bende Rumca'yı ilk onlardan öğrendim. Türkçeyi ise okula başladığımda öğrendim” (Kişisel görüşme, H. Yılmaz, 21.12.2020).

2. kuşak mübadil Adile Soylu

Savaş çıktığı zaman insanlara çok zulüm yapılmış. Eşlerini almak için tuvaletten tüneller kazıp kaçırmak istemişler. Daha sonra Atatürk Türkiye'de yaşayan Rumları Yunanistan'a göndermiş ve 1 yıl misafir olarak kabul etmiş. Yunanistan'da yaşayan Rumları ise Türkiye'ye göndermiş. “Buradaki mallara göre size gittiğiniz yerde mal verilecek” demiş. Kağnı arabaları ile yola çıkmışlar. Limana gelip gemiye binmişler. Hasta ve ölenleri gemi batmasın diye denize atmışlar. İlk İzmir'e gelmişler. Daha sonra orada yapamamışlar ve Samsun'a oradan da Isparta'ya gitmişler. Orada da yapamayınca “bizi kırmızı elmaya götürün” demişler ve Yeşilburç köyüne yerleşmişler. Mal varlığına göre ev vermişler. Paraları olmadığı için çok fazla geçim zorluğu çekmişler. Türkçe bilen de yoktu. Bende okula gidene kadar bilmiyordum. Kaydetmek istediklerinde istemedim. “Türkçe bilmeyeni almazlar” dediler diye yazıldım. Dışlandık, insanlar tarafından benimsenmedik. Tarlaya arpa, buğday ekerek para kazanmaya başladık ve yaşamımızı sürdürdük (Kişisel görüşme, A. Soylu, 30.12.2020).



Fotoğraf 1: Adile Soylu

Niğde gelişim dergisinde yayımlanmış olan, 1. kuşak mübadillerinden Fatma Erdal zorunlu göçe şahitlik etmiş ve Yalçın Afşar ile yapmış olduğu bir röportajda yaşadıklarını şu şekilde anlatmıştır.

Yalçın Afşar: Fatma Hanım mübadele başladığında kaç yaşındaydınız ve Yunanistan’da ne işle uğraşırdınız?

Fatma Erdal: Benim okuma yazmam hiç yok. Hiç okula gitmedim. Buraya geldiğimde hiç Türkçe bilmiyordum. Türkçeyi bana burada ağabeyim öğretti. Yunanistan’ın Krifçe köyünde yeni yaptığımız bir evimiz vardı. Sonra Atatürk, Türkler bu tarafa Yunanlar o tarafa diye bir emir çıkarttı. Siz biliyorsunuz savaş yaptılar, neler neler çektiler kuzum... Mübadele başladığında 6 yaşındaydım. Bizimkiler rençperlikle (çiftçilik) uğraşırlardı. Çok iyi hatırlıyorum at arabalarıyla Selanik’e gelip, bizi götürecek vapurun gelmesini bekledik.

Yalçın Afşar: Vapur yolculuğundan biraz bahsedebilir misiniz?

Fatma Erdal: Aaa vapur kocamandı, kaç kattı bilmem, ismini hatırlamıyorum, biz en üstüneydik. Yalnız bizim köy yok, her yerden gelenlerle dolup taşmış. Biz çocuğuz ya, kenardan hep denize bakıyoruz. Ara sıra çanlar çalıyordu vapurda, kampana derlerdi bizimkiler. Babama niye çan çalıyor dedim. O’da “ahh! Kızım bir emir geldi, eğer bir ölü varsa gösterin, saklamayın, hemen çarşafa sarıp denize atın diye.” Niçin? Dedim “eğer ölenleri denize atmazlarsa, uğursuzluk olurmuş ve fırtına çıkar vapur batarmış. Onun için ölen oldu mu hemen denize vermek gerekirmiş.” Durduğumuz yerden aşağı baktım. Bir kadın ölmüş, çarşafa sardılar haydi denize. Vah dedim yazık, balıklar yiyecek...

Yalçın Afşar: Niğdelilerin size yaklaşımı nasıl olmuştu geldiğinizde?

Fatma Erdal: Çok iyi sağ olsunlar. Konu komşu hemen kaynaştık. Babam çok bilgiliydi. Herkesle kısa zamanda kaynaştı. Yerli misafirler geliyordu, bize hoş geldiniz demeye. Yani çok memnunduk. Bu güne kadar yaramaz bir şey görmedik çok şükür (Niğde Gelişim Dergisi, 2007, s. 12-14)

2. Yeşilburç Köyü

2.1. Yeşilburç Köyünün Tarihi

Yeşilburç köyü, 1924 yılına kadar çoğunlukla Rumların yaşadığı, Niğde’ye 5 km. uzaklıkta şirin bir kasabadır. 30 Ocak 1923’te Lozan’da Türkiye ve Yunanistan arasında imzalanan “ Nüfus Mübadelesi Sözleşmesi” ile İstanbul ve Batı Trakya dışında, Türkiye’de yerleşik Rum-Ortodokslar ile Yunanistan’da yerleşik Müslümanların zorunlu mübadelesi

öngörülmüştür. Yunanistan'dan Türkiye'ye toplam 500.000 Müslüman göç etmiş; bu bağlamda 600 haneli Krifçe nüfusunun tümü de göçmüştür (Kuzucu, 2015, s. 11).

Yeşilburçlular 1924 yılında Krifçe köyünden Selanik'e, Selanik'ten de "Gülcemal" Vapuru ile İzmir'e gelmişler, İzmir'de geçici bir süre kaldıktan sonra Isparta'ya geçmişlerdir. Oradan da kısa bir süre için Niğde'nin Uluğağaç Köyüne yerleştirilmiş, Uluğağaç köyünde yaklaşık bir yıl kadar kaldıktan sonra 1926 yılı başlarında Yeşilburç köyüne nakledilmiştir (Niğde İl Özel İdaresi Rölöve Raporu, 2016, s. 5). Yeşilburç Köyü 1925 yılına kadar Anadolu'da bulunan Rumların yaşadığı 300 haneli bir köydür ve adı "Tenei" olarak bilinmektedir (Kuzucu, 2015, s. 13). Niğde'deki göçmen köyleri Yeşilburç (Deni) , Ovacık, Aktaş, Misli, Tırhan, Aravan ve Fertek; ama bunların içinde en dikkat çekenini ise Yeşilburç'dur. Çünkü bu köyde halkın yüzde sekseni halen Rumca konuşabiliyor (Korat, 2001, s. 134).

2.2. Yeşilburç Köyü Gelenek ve Görenekleri

Helva Günü: Krifçe köyünde salgın bir hastalık (hastalığın kolera olduğu sanılıyor) ortaya çıkmış. Bu hastalık ani ölümlere sebep olmuş. Bir Cuma günü namaz kılmaya giden cemaat camiye giren sakallı yaşlı bir adam görürler. Yaşlı adam onlara "cemaat neden bu kadar az neden kimse cumaya gelmedi" diye sorar. Onlar da köydeki hastalıktan bahsederler. Yaşlı adam onlara "gelecek Cuma her kapıdan birer avuç irmik, yağ, pekmez toplayın ve helva yapın. Öğlen Cuma okunduktan sonra duasını okuyun ve evlere dağıtın" demiş. O günden sonra herkes hastalıktan kurtulmuş ve her yıl düzenli olarak yapılmıştır. Günümüzde de devam etmektedir (Kişisel Görüşme, A. Soylu, 30.12.2020).



Fotoğraf 2: Yeşilburç Köyü Helva Şenliği 2022 (Url-01)

2.3. Mart Geleneği:

<i>Rumca</i>	<i>Türkçe</i>
<i>Mart mart martiti</i>	Mart mart martiye
<i>Thoştı tu mart tiputa</i>	Marta bir şeyler verin
<i>Ya navği ağılığura</i>	Çabuk çıksın diye

Mart ayında soğuktan yiyecekler donduğu için, hemen geçsin sıcak gelsin bereket olsun diye yapılmış. Bu arada kapı kapı gezerken un, pekmez, yağ toplanır, lokum yapıp çocuklara dağıtılırdı (Kişisel Görüşme, A. Seber,14.01.2021). Mart ayında mübadiller beyaz ve kırmızı ipleri birbirine bağlayarak tek ip haline getirilir, daha sonra da bu renkli ip yüzük ve bilezik şeklinde çocukların el ve parmaklarına bağlardı. Yine bu şekildeki ip kız çocuklarının ayak başparmaklarına da bağlanır, böylece çocukların bir yıl boyunca kaza

geçirmeyeceklerine inanırlardı (Yılmaz, 2017, s. 50). Kaynayan suyun içine çivi atılır, yıl boyunca çamaşırların yırtılmaması için çamaşırlar bu suyla yıkanır (Kuzucu, 2015, s. 30).

2.4. Hidrellez (Şiryana): 6 ve 14 Mayıs günlerinde sabah erken kalkılır ve herkes kendi kapısının önünü süpürerek temizlerdi. Erken kalkanların işlerinin bütün yaz boyunca verimli geçeceğine inanılırdı. Ayrıca erken kalkanlar kapılarını mevsim çiçekleriyle süslerdi. Erken kalkanlar rekabet olsun diye komşularının kapılarını da çiçek ile süslerdi. (Yılmaz A. , 2017, s. 48)

Sabah erken kalkılır, kazanlar kurulur ve içine ceviz yaprağı ve gül yaprağı koyular kaynatılırdı. (gül gibi açılın bahtları, ceviz gibi sağlam olsun) O kaynayan suyla banyo yapılırdı (Kişisel Görüşme, A. Soylu, 30.12. 2020).

Yayık, su ile doldurulur ve içine mevsimin çiçekleri atılırdı. Sonra da yayığa kırmızı beyaz ip ve delikli para (yüz para) bağlanır ve bir gün bekletilir, böylece o yılın bereketli geçeceğine, bol süt ve yağın elde edileceğine inanılırdı (Yılmaz A. , 2017, s. 49).

Süt veren ineklerin boynuzuna da yine renkli kırmızı beyaz ip, delikli para ve nazar boncuğu bağlanırdı. Yaz boyunca sütü bol ve bereketli olsun diye (Kuzucu, 2015, s. 32). Bir gün önceden nohutlu ekmek yapılır, kurabiye yapılır, yumurta kaynatılır ve kırmızı olması için soğan kabuğuyla boyanırdı. Evde ne varsa alınır akrabalarla toplanıp yemek yenirdir. Oyunlar oynanıp şarkılar söylenirdi (Kişisel Görüşme, A. Soylu, 30.12.2019). Çocuklar çayırlar üzerinde üç düz, üç ters takla atarlardı. Çocukların üzerindeki hastalıklar, uyuşukluklar ve tembellikler gitsin diye (Kuzucu, 2015, s. 32).

2.5.Arife Günü: Nohuttan yapılan hamur akşamdan mayalanırdı. Arife günü sabahında saçta pişen nohut ekmeği komşulara ve akrabalara dağıtılır, kalan kısmı da ev halkı yerdi (Kişisel Görüşme, A. Seber, 14.01.2019).

2.6. Düğün ve Kına Geceleri: İlk üç gün yemekler yapılırdı. Yaklaşık iki yüz kişiye hizmet edilirdi. Yemekler yendikten sonra damat tarafı gelir ve onlara da yemek hizmeti yapıldıktan sonra gelinin başına kına yakılırdı. Herkes toplanır, hazırlık yapılırdı. Kına yakılırken ise şu şarkı söylenirdi.

Şarkının “Dua et anneciğim” sözleri bittikten sonra, gelin aynı sözleri babası ve kardeşlerine doğru yönelerek söyler (Kişisel Görüşme, Soylu, A. 14.12.2019).

İFKİŞİS

Notaya Alan: Resul BAĞI
Kaynak Kişi: Ayten Seber

İf ki şis mi ma ni
ca mu Na va lu
tu i ni sa mu
Nif ki na yi pi ra ki mu
tra ni ki ra
na ye ne nis

Şekil 1: İfkişis Nota

İfkişis Mi Manicamu

İfkişis mi manicam
Navalu tu iknicamu
Nifkim nahis pithakimu
Nayen i nenis trani kira
Nayen nenis tranon ağa
Napa nar is ta kastrana
Uriyanişis flurya na thermineyşis
Koma apopşi andama ki os taha
Taha tu yoma kaşti iki stundopum
Par ki ki tu hlarim
Par ki ki tu hlarim pyeti ki tun curvam
Pusti isis thiki mu ki puli puhi siryamu
Elati kundamu p yaşti ta malamu
Namin da par i kşenus ki mi kam i maya
Maya stu kurmimu ki kaku purapsu
Ki kaku purepsu pu ta pithirkamu
Yati nenim krivun tarğana staloni
Yati işena cupum ithan naşiparun
Taluğu strumenu korarma tu meni

Dua Et Anneciğim

Bana dua et anneciğim
Kınamı koyayım
Gelinim daha büyük çocuğum olsa
Annen büyük anne olsa
Annen büyük ağa olsa
Kestane gidip atsa
Altınlarını taksa yakıştırsa
Bu gece beraber ve yarına kadar
Yarın sabaha kadar oturun yerimde
Kaşığımı da alın
Kaşığımı da alın çorbamı da için
Yakınlarım nerdesiniz çok vardı soylarım
Yanıma gelin saçlarımı tutun
Yabancı olmasın ve kötü büyü yapmasın
Vücuduma büyü ve kötü yaşantım
Ve kayınbaba da kötü yaşamıyım
Annem neden çalgılar meydanda çalıyor
Sana canım almaya geldiler
At süslendi beni bekliyor

Tremi i yilius tremi pos na vaşilepşi
Trem ki kori tremi pos na kalvakepşi
Pata stu tarğani rikş aypan ti şela

Güneş titriyor nasıl batacak diye titriyor
Kız da titriyor nasıl binsin diye titriyor
Ayaklığa basarsın atalarsın seleye
(Kuzucu, 2008, s. 92)

Kına ertesi gün yıkanır. Daha sonra kadın tutulur ve gelini süslerlerdi. Yanaklarına ay şekli çizerlerdi. Gelin ay gibi parlasın anlamına gelirdi. Damada ibrikle su verilir, gelinin eline döker ve yüzünü ıslatır. Temiz bir havluyu yüzüne bastırır, şeklini çıkarırdı. Bunun sebebi ise, güzelliği gitmesin diye yapılırdı. Alnına Ömer Süleyman şekli çizilirdi. Ortasına da altın yapıştırırlardı. Bu şeklin uğur getirdiği bilinir. Damat ilk gece üç kere İhlas suresi okuyarak siler (Kişisel Görüşme, A. Soylu, 30.12.2020).

Ertesi gün çalgılar tutulur, şarkılar söylenir ve oynatırlardı. Gelinin ailesi, akrabaları, arkadaşları saç taramasına gider. Saç tarama sadece kadınlar arasında yapılır. Gelenler sırayla gelinin saçlarını taramaya başlar. “Saç taramanın en önemli simgesi pembe çipadır. Çipa, satenden yapılmış kenarı renkli pullarla işlenmiş yemenidir. Bu yemeniyi, pulların çoğu görülecek şekilde ve şerit halinde katlanıp gelinin alnına bağlanır,” (, 2017, s. 37) yüzü kapanacak şekilde tellerle süslenir. Gelini kırmızı yorgan serili oturağa oturturlar. Şarkılar söylenir.

2.7.Damat Traş: Bir diğer gelenekleri ise damat tıraşındır. Saç tarama âdetinde olduğu gibi damat tıraşında da damadın ailesi, arkadaşları, akrabaları gelir ve şarkılar eşliğinde damadı teker teker tıraş ederler.



Fotoğraf 1: Damat Traş

ĞAMROS

Notaya Alan: Resul BAĞI
Kaynak Kişi: Hamide Türkeli

Şi mi ra nas pros

3 nu ra nos

5 Şi mi nas primi

7 me ra

9 Şi mi ra ki

11 na ji ti

13 Ay tos mi tin

15 pirt hi ka

Şekil 2: Ğamros Nota

ĞAMROS

Şimira n'asprini mera
Şimira ki m'najiti
Aytos mitin pirthika
Ğamrem ti mana şekami
Pu şasprusa mi ğala
İ manam mi paterthika
Ki babas mu şayini
Ki babu pu mi babithevitiki
Hriso itan tu ksuraft
Ni papyu feni tu niroki ki ena tu sapuni
Ki yarthirfi ya ğligori
Fernin ta pistimala
H'tenimu htina ki fkar yiro ki ksuraft
Şernan ala triha na mi kopşis
Triha na mi kopşis apu ta malalam
Ta hu ağurazmena ena trihaki fluraki
Apu tin manicam ki apu baba ku

DAMAT

Gün doğuyor
Gün beyaz doğuyor
Bu gün kartalla keklik bir oluyor
Damadım annen seni nasıl
Böyle süt gibi beyaz yapmış?
Annem beni yürüttü
Babam da uçurttu
Ebem de doğurttu
Tıraş bıçağım altından
Biri su getirdi
Biri de sabun
Kız kardeşi de kolonyayı
Çabucak tıraş olayım diye
Biride peştamalı getirdi
Tara tarağım, tıraş et bıçağım
Saçımdan başka tel kesmeyin
Satın aldım ben bir telimi bir altına
Anacığımdan, babacığımdan
(Ergen, 2017, s. 39-40)

Tıraştan sonra damat at ile gezdirilir ve kız evine gidilir. Gelin daha evden çıkmadan önce orada toplanan ve gelini almaya gelen davetlilerin ve köylülerin önünde, kız tarafı geline ait iki adet gaz lambasını açık arttırmaya çıkarır ve damat yakınlarından birisi de lambaları belirli bir bedel ödeyerek alırdı. Ayrıca bu sırada kız tarafından olan küçük çocuklardan birisi mangal maşası ile orada oturan damadın babasına hafif bir şekilde vurur ve damadın babası da çocuğa bahşiş verirdi (Url-02).

Gelin ata binmeden önce urup, urup üzerine post, postun üzerine balta konulur ve gelin bunun üzerine basarak ata bindirilir ve damat evine götürülür. Attan inerken de yine aynı şekilde inerdi.

Urup: Bereketli olsun

Post: Ne kadar kıl varsa ömrü o kadar uzun olsun

Balta: Demir gibi sağlam olsun anlamlarına gelir (Kişisel Görüşme, A. Soylu, 30.12.2020).

3. Yeşilburç Köyü Müzik Kültürü

HRIŞİ LAMBADA

Notaya Alan: Resul BAĞI
Kaynak Kişi: Adile Soylu

Hrisi _____ lam bat ha key key _____

3
stun _____ i lu ki te lo ni

5
Tran fay di lan tran day _____ fi lam _____

7
mi ta sa ran da _____ fi la

9
Sa ran da kan _____ si _____ ha lip san

11
pa li ni o _____ si pi _____ ra

Şekil 3: Hrişi Lambada Nota

Hrişi Lambada

Hrişi lambatha keyiti stun ilu ki the loni (2)
Eçi nayğapim fronimi ki then ta fanironi (2)
Fevyis ağapimu ğlikya fevyis palığurya mu
(2)
Fevyis ki fevyi ğnomi mu fevğun ki tamyala
mu(2)
Aythona thikateşira na ştilo stin avlisu (2)
Ya nalalun pasa proği na skasun iyohtrisu
(2)
Trandayfilam trandayfilam mi ta sarandafila
(2)
Saranda kan şihalipsan palin iğo şipira (2)
Fanda şığlepu kerışı mintala ta palkarya (2)
İşi şı tun garofilo ki tala ini taklunarya (2)
Fanda şığlepu kerışı mindu baltu stu nomu
(2)
Vazun taythona ki lalun kiğo şikamaronu
(2)

Altın Kandilli Lamba

Altın kandilli lamba yanıyor güneşte parlıyor
Benim sevgilim böyle uysaldır, hiçbir şeyi
belli etmez
Gidiyorsun tatlı sevgilim, avuntum da gidiyor
Gidiyorsun, aklım başımdan gidiyor
Bülbüller bulup tuttum, bahçene yollamak için
Her sabah ötsünler, düşmanların çatlasın diye
Karanfil, karanfil, kırk yapraklı karanfil
Kırk kişi seni korusa da ben yine seni bulup
çıkardım
Bakıyorum, hep başka delikanlılarla geliyorsun
Sen karanfilsin, onlar dalların
Bakıyorum, hep palton omzuna atılı geliyorsun
Bülbüller başlıyor ötmeye, ben de seninle
Övünüyorum. (Kuzucu, 2015; s. 110)

ŞENİSTAK

Notaya Alan: Resul BAĞI
Kaynak Kişi: Ayten Tokmak

Şe____ niş____ tak____ şe____ nak şe____ nims tak şe____ na post pu____ rer

3
Pe____ ru____ tu____ ya pe ru tu yan du rop____ ri____ mu

5
Hay di ku ki____ tu ki ki____ mu mi ki ka e ye____ nan de pu mu____ mi

7
Şe____ niş____ tak____ desk şe ni____ sa____ fe lis pan de ri ma

9
El la ro____ ta ni ki____ ne na Na şı yi____ pop şa i na şen na

Şekil 4: Şenistak Nota

Şenistak şenakşe nimstak şena pospurer Perutu ya perutu yandu roprimu Haydi kuki tukikiu mumi Kikaeye nan depumumi	Ey yabancı sen yabancısın Hiç mi aklına bir şey gelmez Ben yatar uyurum kimseyi aklıma getirmem
Şemnistak desk şeni safelis panderima Ellaro taniki nena Naşiyi popşa ina şenna	Eğer evlenmek istersen gel bana sor Uzun boylu kadın alma budanmış kavağa benzer Eğer evlenmek istersen gel bana sor Kısa

Sonuç

Bu çalışmada Türk-Yunan mübadele süreci ve zorunlu yapılan göç, Yunanistan'dan Niğde-Yeşilburç Köyüne yerleşen mübadillerin, mübadele öncesi ve sonrasında yaşadığı zorluklar, kültürleri, ezgileri hakkında bir değerlendirme yapılmıştır.

30 Ocak 1923 tarihinde imzalanan Mübadele sözleşme ile zorunlu göç başlamıştı. İmzalanan sözleşme sonunda gerekli hazırlıklar yapılmaya başlandı. Yunan makamlarının Müslümanların taşınır ve taşınmaz mallarının yarısına el koyması ile zor durumda kalan mübadiller evlerini, mallarını satmaya başlamıştı. Satamayanlar ise bir kaç eşya ile yaşadıkları toprakları terk etmişti. Yunanistan'dan Türkiye'ye gelen birçok göçmenler farklı illere ve köylere göç etmiştir.

Niğde ili Yeşilburç Köyü de bunlardan biridir. Yeşilburç Köyü 1925 yılına kadar Anadolu'da bulunan Rumların yaşadığı 300 haneli bir köydür. 2. Kuşak mübadillerinden olan Havva Yılmaz ve Adile Soylu ile görüşme sağlamıştır. Göç olduğu zaman çok küçük yaşta oldukları için ailelerinden öğrendikleri kadar bilgi sahibi olmuşlardır. Türkiye'ye göç ettikleri zaman geçim konusunda, barınma ve yiyecek konusunda çok sıkıntı yaşanmıştır. Türkçe bilinmediği için dil konusunda da çokça sorun yaşanmış, insanlar tarafından kabul görülmemiştir. Fakat her şeye rağmen geçim sağlanmıştır. Türkçeyi öğrenmişler ama ana dilleri olan Rumca'yı da unutmamışlardır.

Helva günün, Mart geleneği, Hıdırellez, Düğünlerde saç tarama, damat tıraşı gibi geleneklerinin devamlılığını da sürdürmüşlerdir. Günümüzde de yapılmadığı görülmektedir. Özellikle helva günü şenlikleri her yıl düzeni olarak yapılmaktadır

Kaynakça

- Acar Ata, İ. (2017). *Mübadelelinin mimari tanıkları: Niğde Yeşilburç (Tenei) Köyü Fatma-İbrahim Oral Konağı örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Akça, Bayram (2008). Lozan Antlaşmasından sonra Muğla Vilayetine gelen Balkan muhacirlerinden iskânı meselesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE) Güz 2008*, S. 21, 17-32.
- Arı, K. (2000). *Büyük Mübadele: Türkiye'ye Zorunlu Göç*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Bozdağlıoğlu, Y. (2014). *Türk-Yunan nüfus mübadelesi ve sonuçları*. TSA / Yıl: 18 Özel Sayı S: 3, Ocak/January 9-10.
- Budak, Ö. (2010). Mübadele Meselesi ve Lozan'da Çözümü. *Karadeniz Araştırmaları*, Sayı 26, 129-142.
- Efiloğlu, A ve İvecan, R. (2010). Rum Emvâl-i Metrûkesinin idaresi. *History Studies*, S. 2(3), 125-146.
- Erdal, İ. (2006). *Türkiye ile Yunanistan arasında mübadele meselesi (1923–1930)* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Erdal, İ. (2012). *Mübadele/ uluslaşma sürecinde Türkiye ve Yunanistan, (1923-1925)*. IQ Kültür Sanat Yayıncılık.

- Erdal, İ. (2014). Türk-Yunan nüfus mübadelesinde gayrimübadil olma konusu ve mübadeleden ıskat (çıkma) yolları. *TSA / Yıl: 18, Özel Sayı, 3*.
- Ergen, N. (2017). *1923 Türk-Yunan nüfus mübadelesi ve Yunanistan- Krifçe Köyünden, Niğde-Yeşilburç Köyüne göç eden Türklerin müzikleri* [Yayımlanmamış lisans tezi] Gaziantep Üniversitesi.
- Korat, G. (2001) Mübadele: büyük bedel. *Atlas Dergisi*, Ocak 2001, 134-135.
- Kuzucu, L. (2015). *Krifçeden Yeşilburç'a mübadil yaşamlar*. Lozan Mübadillerin Vakfı Yayını.
- Niğde Gelişim Dergisi*. (2007, Haziran). Tekten Basın Yayın Ltd. Şti., s. 12-14.
- Niğde İl Özel İdaresi Rölöve Raporu* (2016). Niğde.
- Sapaz, M. (2019). *Türk-Yunan mübadelesinin tarih yazımına yansımaları: Türk-Yunan literatürünün karşılaştırmalı analizi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Seber, A. 01.14.2019 Kişisel Görüşme. (Röportaj Yapan C. Dinç)
- Soylu, A. 30.12.2020 Kişisel Görüşme. (Röportaj Yapan C. Dinç)
- Tanin. (12 Ocak 1923, 15 Ocak 1923, 6 Aralık 1922).
- Tekinsoy, Y. E. (2007) *Türk Rum nüfus mübadelesi ve Konya* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Tepealtı, F. (2019). Lozan nüfus mübadelesi göçleri ve Türk mübadillerin iskânı. *Coğrafya Dergisi*, 91-97.
- Tevfik, İ. (2014). *Mübadele (1923'ten Bugüne Zorunlu Göç)*. İnkılap yayınları.
- Tokmak, A. 20.12.2019 Kişisel Görüşme (Röportaj Yapan R. Bağlı)
- Türkeli, H. 20.12.2019 Kişisel Görüşme (Röportaj Yapan R. Bağlı)
- Url-01 <https://www.medyahabersitesi.com/gundem/132-yillik-helva-senligi-iki-yil-aradan-sonra-yeniden-yapildi-200828>
- Url-02. (tarih yok). Silivri.tv.tr. <https://silivri.tv.tr/2021/04/01/grevena-ve-nasilic-mubadillerinin-dugun-gelenegi-aycan-yilmaz-yazdi/>. adresinden alındı
- Yıldırım, O. (2006). *Diplomasi ve göç/ Türk-Yunan mübadelesinin öteki yüzü*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Yılmaz, A. (2017). *Mübadillerin kültürel mirası*. Lozan Mübadilleri Vakfı Yayınları.
- Yılmaz, H. 20.12.2020 Kişisel Görüşme. (C. Dinç, Röportaj Yapan)

Extended Summary

The exchange between Turkey and Greece was a difficult time for people living in both countries. Due to the forced migration, their homes, lives and lifestyles changed. The Greeks, who lived under Ottoman rule but were concentrated in the Aegean region, especially in Greece, made their influence felt intensely in the 19th century. The Greeks started rebellions against the Ottoman state and then continuously expanded their areas of dominance with the support of the great powers.

A contract was signed on January 30, 1923, and this protocol foresaw the forced migration of Muslims settled in Greece and Orthodox Greeks living in Turkey. During the exchange, people were left defenseless against external influences and were excluded. In addition, the reason for the problem between Muslims and refugees during the exchange process was that the responsibility of sheltering and feeding the refugees made the living conditions of the vast majority of Muslims in Greece difficult. The settlement of the exchangees after their transfer brought up a serious settlement problem, considering the conditions of the time. Various preparations were made by governments to meet the needs of the immigrants who came through the exchange. For this reason, the Ministry of Exchange, Reconstruction and Settlement was established on October 13, 1923, to make the settlements left by the Greeks habitable and to enable them to continue their lives. As a result of the exchange agreement between Turkey and Greece, the Greeks who were subjected to forced migration migrated to many provinces. The exchange process and the post-exchange period were very difficult for the immigrants in both countries (Acar Ata, 2017: 6). With the "Population Exchange Agreement" signed between Turkey and Greece in Lausanne on January 30, 1923, the forced exchange of Muslims settled in Turkey, except for Istanbul and Western Thrace, was foreseen. With this agreement, which also covered the migrations after October 18, 1912, approximately two million people from both countries were forced to leave the lands where they were born (Kuzucu, 2015: 11).

This study examines the village of Yeşilburç (Tenei) in Niğde. The research examines the difficulties experienced by people who were subjected to forced migration from Greece to Yeşilburç village, their traditions, and the melodies they brought with them. The aim of this study is to determine the difficulties experienced by those who had to migrate to Yeşilburç village, both on the migration routes and in the places they were newly settled, their migration stories, and the melodies formed from these experiences. In addition, it is aimed to conduct compilation studies on the cultures, traditions, and rituals, folk songs, and lullabies of the immigrants that they continue today.

In the study, semi-structured interview technique and observation technique, which are qualitative research methods, were used. Within the scope of the study, Yeşilburç village was visited approximately 10 times and interviews were conducted with elderly villagers, and audio and video recordings of the folk songs, lullabies, and laments they sang were taken.

People who were forced to migrate from their homelands through the population exchange experienced major problems in the lands they newly settled. The biggest problem was that they did not like the places they went to in their new homeland. Since they could not take anything with them during the migration, they also had difficulty making ends meet. Havva Yılmaz, one of the second generation exchangees, stated the following on this subject: “When my mother was seven and my father was eight, they had to leave Greece due to forced migration. At that time, they could only take their clothes with them. They put them on a ship. They threw the sick and dead into the sea. They tried to survive with great difficulty. They first went to Uluğaç village, Isparta and then to İzmir. They did not like these places and settled in Yeşilburç village. When they arrived, they had no food, drink or place to stay. Later, they gave them a house and a garden and they started to earn money by farming. They never forgot their own language, Greek. Since they spoke constantly, I learned Greek from them first. I learned Turkish when I started school” (Personal interview, H. Yılmaz, 21.12.2020).

Wedding and Henna Nights: Food was cooked for the first three days. Approximately two hundred people were served. After the food was eaten, the groom's family would come and after serving them, henna would be applied to the bride's head. Everyone would gather and make preparations. The following song would be sung while henna was applied.

In this study, the social, cultural and economic lives of the immigrants who migrated to Yeşilburç (Tenei) Village in Niğde Province after the 1923-1924 exchange were presented in the light of data by people who witnessed the difficulties they experienced. The immigrants brought their traditions and customs to the Yeşilburç village where they settled and sang various Greek songs. This has survived to the present day. The article is important in terms of demonstrating that the immigrants in Niğde province still maintain their cultural existence. At the same time, in this study, an evaluation was made about the Turkish-Greek population exchange process and the forced migration, the difficulties experienced by the immigrants who settled in Niğde-Yeşilburç Village from Greece before and after the exchange, their culture and melodies.

